

1. VRAGENUUR

De VOORZITTER: Er zijn vragen gesteld door de fractie van GroenLinks, de heer Mulder.

De heer MULDER: Voorzitter, het is nogal wat: Koningstein op korte termijn met spoed binnen twee weken ontruimd vanwege asbest. Niet-gebonden-asbest, zoals dat heet. Dat is gevaarlijk voor de gezondheid. Het is op zich een goede actie van het college geweest, ware het niet dat het rapport – dat aanleiding heeft gegeven tot deze ontruiming – twee jaar eerder aan ons kenbaar had moeten worden gemaakt. Dat komt omdat het rapport in een la is blijven liggen. Voor GroenLinks werd het tijd om mondelinge vragen hierover te stellen, want het gaat tenslotte om de gezondheid van onze ambtenaren en dan overdrijf ik niet. Daarbij komt nog de verontrusting die ontstaan is bij de ondernemingsraad (or). U heeft daar een brief over gehad. Deze brief hebben wij kunnen lezen. Daarbij is de communicatie van belang. Voorzitter, ik stel nu mijn vragen.

In 2010 is er sprake geweest van de verkoop van het pand Koningstein. Een asbestonderzoek maakte deel uit van de verkoopprocedure. Wie is bestuurlijk opdrachtgever geweest van het eerste bureauonderzoek van Search in 2010? Is het college geïnformeerd over de opdracht en de uitkomst van dat rapport? In het eerste rapport wordt geconcludeerd dat niet-gebonden-asbest via het luchtcirculatiesysteem verspreid kan worden. Voorzitter, wat is er vervolgens met het rapport gebeurd? Is er een relatie tussen het feit dat de verkoop van Koningstein niet doorging en het feit dat het vervolgonderzoek niet heeft plaatsgevonden? In december 2012 is het geadviseerde vervolgonderzoek alsnog uitgevoerd met de inmiddels bekende gevolgen. Voorzitter, wie is bestuurlijk opdrachtgever geweest voor het vervolgonderzoek? En waarom? Is het vervolgonderzoek alsnog uitgevoerd? Hoe kijkt het college aan tegen de mogelijke aanwezigheid van asbest in gemeentelijke gebouwen en de risico's die hieruit kunnen voortvloeien voor werknemers? Een algemene vraag, maar wel een belangrijke. Er wordt wel gezegd dat als asbest vastzit, dat er dan niets aan de hand is en we ons niet gek moeten laten maken. Volgens ons is er hier wel iets meer aan de hand. Zijn er tussen 2010 – dan gaat het over de gezondheid van de werknemers van de gemeente Haarlem – en het moment van sluiting risico's door werknemers gelopen? Komt dat omdat er destijds werkzaamheden zijn uitgevoerd boven de plafonds? Wie zijn dat dan geweest? Zijn deze mensen inmiddels op de hoogte gesteld van de risico's die zij wellicht gelopen hebben? Als het geadviseerde vervolgonderzoek wel snel na het rapport in 2010 was uitgevoerd, waren dan nog de werkzaamheden boven de plafonds onder dezelfde condities mogelijk geweest? Voorzitter, hoe gaat de gemeente in kaart brengen welke medewerkers in het verleden asbestrisico's hebben gelopen in Koningstein? Wij weten wel dat asbestkanker een incubatietijd heeft van ongeveer twintig tot dertig jaar. Hoe zit het met asbestonderzoeken elders in gemeentelijke gebouwen? Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wethouder Cassee zal hierop antwoorden.

Wethouder CASSEE. Voorzitter, de discussie over asbest en de risico's die dit met zich meebrengt, leiden altijd tot onrust. Dat is heel begrijpelijk, maar het is niet altijd nodig. Uit de laatste metingen is gebleken dat in de werkruimtes geen asbest is aangetroffen. Wel op de plafonds. De vragen van de heer Mulder gaan over de weg er naartoe. Voor het onderzoek in 2010 is opdracht gegeven en dat is gebeurd door de afdeling Vastgoed. Het college wist hier niets van. Het college is ook niet geïnformeerd over de uitkomst hiervan. Wat is er vervolgens met het rapport gebeurd? Op één van de onderdelen is aanbevolen om nader onderzoek te verrichten. Dat gaat over wat er op de plafonds ligt, het zogenaamde niet-hecht-gebonden-asbest. Wat is er met dit onderzoek gebeurd? Dat is doorgestuurd naar iemand die daar primair verantwoordelijk voor was in zijn dagelijks werk. Die heeft het in de spreekwoordelijke lade laten liggen tot hij eind vorig jaar met pensioen ging. In december 2012 heeft de projectleider dat opnieuw onder de aandacht gebracht. Dat rapport uit 2010 is toen opgeduikeld en op grond daarvan is er een vervolgonderzoek gedaan. Wie is bestuurlijk opdrachtgever geweest voor het vervolgonderzoek? De bestuurlijke opdrachtgever was niemand. Ik wist dat het gebeurde, want ik ben als portefeuillehouder Vastgoed geïnformeerd en als zodanig vanzelfsprekend schuldige van dienst, maar de feitelijke opdracht – ik heb dus niet een projectopdracht gezien, want het ging gewoon in de routine van het werk – en daarbij is aangekondigd dat het nadere onderzoek plaats zou vinden in december 2012. Na het Kerstreces zouden wij worden geïnformeerd. Dat is gebeurd. Waarom is dat gebeurd? Omdat in de voorbereiding van de verhuizing de projectleider te horen kreeg dat dit rapport er was en dat adviseerde naar een vervolgonderzoek. Hoe kijkt het college aan tegen de mogelijke aanwezigheid van asbest? Dat heb ik u

vorige week in de commissievergadering ook al gezegd. De kans dat er asbest in panden van vóór 1993 aanwezig is, is buitengewoon groot. Er zijn afspraken met het Rijk en in de wetgeving staat vermeld dat in bepaalde gevallen je moet overgaan tot preventief onderzoek. Er is geen wettelijke taak of een andere verplichting om preventief onderzoek te doen naar asbest. Dat komt enerzijds omdat het risico heel beperkt is en anderzijds, als je preventief alle gebouwen open gaat maken om mogelijkerwijs asbest te vinden, dat mogelijkerwijs niet hecht-gebonden asbest is, dat mogelijkerwijs een risico zou kunnen zijn, dan doe je een investering van tientallen miljarden euro's zonder dat je een redelijk vermoeden hebt. Dat is – denk ik – de pragmatische reden om het niet zo te doen.

De heer MULDER: Voorzitter, even een tussenvraag. Bij mijn weten, is het zo dat de gemeente Haarlem standaard een asbestonderzoek laat verrichten als een gebouw op de lijst staat om verkocht te worden.

Wethouder CASSEE: Dan wel.

De heer MULDER: Koningstein stond in 2010 toch op de nominatielijst om verkocht te worden?

Wethouder CASSEE: Om die reden is dat eerste onderzoek gedaan. Dat hebben we onlangs ook gedaan met de Zijlsingel en met de Zijlboord, hoewel deze werd gesloopt, maar ook voordat er gesloopt kan worden, moet er gekeken worden naar de aanwezigheid van asbest.

Zijn er tussen 2010 en het moment van sluiting asbestrisico's gelopen door werknemers? Voor zover wij dat kunnen nagaan, is dat niet het geval, maar helemaal 100% zekerheid heb ik niet. De metingen in december 2012/januari 2013 gaven aan dat er geen aanleiding was om je zorgen te maken. Er was niets aangetroffen. Dan mag je redelijkerwijs aannemen dat het in 2010 ook niet aangetroffen zou zijn.

Vervolgens spitst de discussie zich toe op de vraag of de werknemers boven op het plafond zich hebben blootgesteld aan asbestrisico's. Het enige wat wij weten, is dat er datakabels zijn aangelegd. Wij hebben een aantal aannemers die werkzaamheden hebben uitgevoerd op Koningstein schriftelijk op de hoogte gesteld van het feit dat het is zoals het is. Zij moeten zich daar vervolgens over beraden hoe zij daar verder mee omgaan. We maken aantekeningen van iedereen die in Koningstein heeft gewerkt, vanwege de incubatietijd. Er is nog in onderzoek de mogelijkheid hoe wij mensen die ongerust zijn van dienst kunnen zijn.

Tenslotte is er de vraag of het bureau Search of een ander bureau daar de afgelopen jaren nog meer onderzoeken hebben gedaan. Het antwoord is 'ja'. Er zijn namelijk drie gecertificeerde bureaus in Nederland die dat onderzoek mogen doen. De kans dat zij erbij zitten, is één op drie. Die hebben in een aantal gevallen dat gedaan. Zij zijn betrokken geweest bij het Frans Hals Museum, bij de beheerderswoning van het stadhuis, bij de Harmenjansweg 95 en de Oudeweg 93. Dat geldt ook voor het project bij de sanering van asbest in het winkelcentrum van Schalkwijk. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Prima. Wilt u nog een aanvullende vraag stellen? Gaat uw gang.

De heer MULDER: Ja, voorzitter. Dat alles binnen de beperking van het stellen van mondelinge vragen. Het viel mij op over het antwoord op wie er verantwoordelijk is, dat u zei dat niemand verantwoordelijk is, maar gelukkig voegde u daaraan toe: "... behalve ik die de schuldige van dienst is." Betekent dat dat u bestuurlijk verantwoordelijk bent?

Wethouder CASSEE: Vanmiddag stond er vrouw in de Tweede Kamer te vertellen dat er allerlei dingen waren gebeurd, zoals een rapport dat in een la was blijven liggen, maar dat was bewust in een la blijven liggen, omdat ze niet wilden dat het naar buiten kwam. Zij was toen nog een nietsvermoedende gedeputeerde in de provincie Groningen en zij neemt daar thans alsnog de politieke verantwoordelijkheid op zich. Dat geldt voor mij net zo goed.

De heer MULDER: Dank u wel. Verder is het inhoudelijk het meest belangrijk dat wat de risico's zijn van de mensen die boven die plafonds hebben gewerkt. U zegt daarvan dat voor zover u dat heeft kunnen nagaan, maar ik neem aan dat u dat grondig gaat uitzoeken. Dat is wel het kernpunt van deze discussie, dat daar waarschijnlijk onnodig tussen 2010 en nu mensen hebben kunnen werken die asbestrisico's hebben gelopen en wellicht wel schade. Ik ga dit niet overdrijven, maar dit is volgens mij wel de werkelijkheid. Ik vraag u om het onderste uit de kan te halen om dat te onderzoeken.

Verder heeft u ook gesuggereerd dat ook oud-personeel in aanmerking komt om gevraagd te worden hoe lang zij in Koningstein hebben gewerkt en dan met name mensen van faciliterende zaken. Dat zijn degenen die boven de plafonds werken.

Voorzitter, dat waren mijn vragen. Ik denk dat dit, voor zover, genoeg is.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog één zin van de wethouder.

Wethouder CASSEE: Een slotzin zonder bijzinnen. Alle aannemers die de laatste jaren aan het werk zijn geweest, zijn benaderd.

De VOORZITTER: De heer Fritz wil nog iets zeggen?

De heer MULDER: Voorzitter, mag ik nog even iets zeggen? Ik kan mij voorstellen dat mijn collega's er ook nog wat over willen vinden. Ik zou om die reden die brief van het college – welke aanleiding is geweest voor deze vragen – graag op korte termijn willen agenderen voor de commissievergadering.

De VOORZITTER: Akkoord.

De heer FRITZ: Dat lijkt mij een heel goed voorstel. Ik heb een hele korte aanvullende vraag. De gemeente is eigenaar van het pand en is derhalve ook verantwoordelijk voor het asbest. Stel dat dit pand niet van ons was geweest, maar van een particuliere eigenaar en deze was met het rapport naar de gemeente toegekomen. Wat was er dan gebeurd?

Wethouder CASSEE: Dat had een betrokkene van de intake-desk dit doorverwezen naar de Arbeidsinspectie.

De VOORZITTER: Goed, dank u wel. Dan gaan we nu verder met de vaststelling van de agenda.